
Medicinsk Nyhed

Betydning af alkoholindtag og drikkemønstre for social ulighed i mortalitet

Episodisk indtag af meget store mængder alkohol forklarer bedre den sociale ulighed med hensyn til alkohols skadelige effekt end den gennemsnitlige daglige indtagelse.

Foto: Colourbox

Det er velbeskrevet, at skadelige effekter af alkohol rammer hårdere blandt personer med ingen eller kort uddannelse sammenlignet med personer med høj socioøkonomisk status og høj uddannelse. Derfor er alkoholrelaterede helbredsskader og dødelighed vigtige årsager til ulighed i sundhed. Nyt systematisk review baseret på ti studier (heraf to danske) publiceret i perioden 2013-2019 undersøger betydning af alkoholindtag og forskellige drikkemønstre for både alkoholrelateret og total dødelighed i relation til socioøkonomisk status. Studierne omfatter i alt over 400.000 deltagere med over 30.000 dødsfald. Forfatterne konkluderer, at indtag af store mængder alkohol kunne forklare 27% af den sociale ulighed i mortaliteten. Måden, hvorpå man inkluderede alkoholforbruget i analyserne, spillede en rolle for den grad af ulighed, som kunne tilskrives alkoholindtag med episodisk indtagelse af meget store mængder alkohol med den bedste forklarende værdi.

Professor, forskningsleder Janne Tolstrup, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, kommenter: »Vi ved fra andre studier, at alkohols skadelige virkninger ikke kun afhænger af, hvor meget man drikker i gennemsnit, men også af drikkemønstret, som f.eks. kan måles ved mængden, der indtages pr. gang, typisk i løbet af samme aften. Det er ikke godt for helbredet at indtage store mængder over kort tid, hvilket ellers er en yndet drikkeadfærd blandt danskere – også for dem af os, som ikke er helt unge længere. Derfor er det interessant, når Probst og medforfattere søger svar på spørgsmålet om, hvorvidt drikkemønstret kan forklare den ret store sociale ulighed, der ses i alkoholrelateret dødelighed. Alt imens alkoholindtaget generelt er lavere

blandt personer med lav sammenlignet med høj position, er drikkemønstret måske fordelt anderledes. Forfatterne finder, at mens den gennemsnitlige alkoholmængde kun forklarede en lille del af forskellen i alkoholrelateret dødelighed mellem personer af forskellig socioøkonomisk position, så har et episodevist stort indtag en højere forklaringsgrad, som dog højst var på 27%. Der resterer altså en stor del af uligheden tilbage, som vi ikke umiddelbart har nogen god forklaring på. Dette fænomen har endda et navn: the alcohol harm paradox«.

[Probst C, Kilian C, Sanchez S et al. The role of alcohol use and drinking patterns in socioeconomic inequalities in mortality: a systematic review. Lancet Public Health 2020;5: e324-e332.](#)

INTERESSEKONFLIKTER: ingen.

SUMMARY

Redigeret af Peter Lange, plange@dadlnet.dk